

Näyte 2: Suojärvi

K: Mutta nuo rajakarjalaiset tavat... monet tavat, ne ovat teillä vielä hyvin tuoreessa muistissa... Sielläkö te kotikylässäanne sitten naimisiinkin jouduitte?

MH: Kodikyläs siel naimisihgi jouvuin. Omat otettih, nuaburit naidih.

K: Niin se kävi. No kerrottako nyt, minkälaiset olivat sulhastustavat ennen muinoin Suojärven Varpakylässä?

MH: No sulhastustavat oldih siel ennen muinoin, kun tuldih talooh, n´ellä taikka viizi hengie ol´, sid lugiettih sanat: ennen käymmä muitten, nyt tulimma sulhaziksi. Sid kzyyi talon izändä tai emändä, kedä on täs sulhasmies, sid sanottih n´imelleh, on hod kedä hod. Sanottih, Heikki libo livana libo Semoi... Kel ol`i midä karjalazie nimilöi siel. Sanottih sid ku otettih sulhazed vastah, "ga jaksaudukkaa, jaksaudukkaa", a kedä ku vastah ei otettu, sid sil annettih: "vigletä pois".

K: Jos ei siis hyväksytty ollenkaan sulhasiksi, sanottiin, että "vigletä pois", mene matkaas?

(Myöntelyä)

MH: Daa. "Mäne matkah, mis tulit, sinne mäne."

K: No niin, no mutta sitten kun oli hyväksytty taloon sisälle käymään, mitenäs sitten tapahtui?

MH: No sit sanottih "jaksaudukkaa, jaksaudukkaa, heitäkkiä pois turkkiloi piäldä..."

K: Niin ensiksi, mihin aikaan vuodesta tuo sulhasina käynti tapahtui?

MH: No se ol´ sygzyl, elokuus ol´ da syyskuuz da... da talvel oli tammikuuz sulhassusaijat.

K: Paaston aikaan ei ollenkaan käyty sulhasissa?

MH: Paaston aigah ei sulhasiks käydy enne_*meän aigah eigä vihitty eigä häilöi pietty.

K: No niin, nyt oli siis päästy taloon sisälle. Mitäs sitten tapahtui?

MH: No talon sizäl ku piästih, nii sulhaset vassattih, emändä pani tuleh nuo-, tulen luadi, kouffen´ nikkah vettä pan´ i, sevoitti blinua, jalloikkahan riehtilän pan´ eussal, blinua paistamah, da sid työndi kuččumah toizie akkoi, (- -) [tulda(/e)hes austah/auttah], piiruada luadi, keitinpiiruada, da toizet nuoremmat mändih kuččumah nuorembie joukkoloi, da sid beššodua piettih.

K: No niin, nuo blinuot, ne on jotakin samanlaista ruokalajia kuin meidän letut. Kofain´ niekka se on... onko se kahvipannu vai? (Myöntelee) Se on kahvipannu ja... Ehkäpä muut sanat siinä sitten selvisivätkin... No, kutsuttiin sitten naapureita mukaan näihin pitoihin. Kun ne tulivat, sitten alkoivat nuo kestit, mitä siinä sitten tapahtuikaan.

MH: Sid algoivad kagla luatie tahasta, keitinpiiruad ajella, a talon emändä se ol´ hyvis vuatteis, hyvin joudunnut, häin vain sauhki, se kui tyttären sulhazet tul dih, kai hyväl mieli ol´ i, laittoi sit blinua. Blinan paistajes ol´ i ennen puulastaset oldih... ei veiččilöil paiššettu. Häi vain siin goštit syötti da juotti da keitti piirainšyvändä, rryn´ ie, da hänel oli jo nyt voit valmehet, heruttu, da kaik´ n valm- tyttär akka ga... ei sit sulhazien tuldua ruvennu niidä rasvoi sulaumah ja voiloin kačkua piästämäh. Hänel ol´ ne kai valmehet voit vain kandoi sit blinan paistajez_eostal, piiruada paistamah rubei jo, toizen voit vain toi... Dai kiisselilöi keitti sid, kai kalua keitetih, paissettih, liharokat, kaikki varattih.

K: No joko nämä silloin sulhasien aikana tässä sulhastuksessa nämä kaikki ruuat valmistettiin?

MH: Kai, kai sulhassukses ne ruuat valmistettih siid.

K: Hyvänä piettiin...

MH: Hyvänä piettiin...

K: No niin, oli syöty, oli juotu, ja sitten sulhaset aikanaan lähtivät talosta pois?

MH: Syödy da juodu ku ol´i, ka sid pani valgošen stolapaikan stolal, pan´i se talon emändä, da pan´i leivän da leivän piäl pan´i suolavakan.

K: Ai-van... Niin ei tosiaankaan eivät nämä menot ole vielä läheskään lopussa...

MH: (Hakee sanoja) Sulhaisjoukko pandih rahua siih pöyvääl... D´engua, d´engua, ei rahua, d´engua... (K: Niin aivan) D´engua pandih sih pöyvääl, sanottih, "eihän näm_ol´ d´engal ostettavat, näm_o_hyvääl sanal sovittavat". Käydiih duumal aittaah, tytär da sid tuatto_d muamoi.

K: Niin tuatto ja muamo menivät aittaan tai minne menivät duumai- duumaitsemaan...?

MH: Otammako d´engat vai emmö ota d´engoi. Na, sit mielddykö tytär sid sulhasee vai ei. A kun d´engua ei otettannut, sanottih sid "passibo luvus pidäminä".

MH: A kun d´engat otettih, sit kaks nedälie kui mäni, da toizet nedälit piettih, sid mändih sen sulhazen kodih, lujuzil, sulhazen kodih lujuzil mändih sinne. Siel samaten tuassen goštitettih da syötettih da juotettih. Sid kui miellyttih, ga allettih kihlajazie pidiä dä...

K: Tuo lujusilla käynti on sama kuin täällä Etelä-Karjalassa päin mentiin katsomaan niin... rukin paikkaa.

MH: (Myöntelee)

MH: Sid ku d´engat otettih, ne tuodih kodih d´engat jiarilleh sinne tytö´n kodih.

K: Ai tytön kot... Ai tuotiin mukana...?

MH: Da, mugana tuodih tagasin tytöin kodiih. Lujua luajittih... (Hakee sanoja) Toizet vie kylän akat kyzyttih, "no midäi tul´i"? "Lujua luajittih, lujua luajittih".

K: Siis kosinta hyväksyttiin?

MH: Hyväksyttih.

K: Mutta jospa se hylättiin, mitä silloin sanottiin?

MH: Ka sid d´engat annettih...

(Hakemista)

K: Annettiin takaisin?

MH: Daa sid...

K: Ja mitä sanottiin?

MH: Sid sanottih "hudrua".

K: Hudrua? (Myöntelee) - Se on sama kuin hylkääminen?

MH: Ku ei vain ollu iäks, sanottih "hudrua siid".

K: Kas niin... Ja tämän jälkeen ryhdyttiin sitten laatimaan- hankkimaan kihlajaisia ja ja sen mukaan myöskin sitten häitä.

MH: Sid kihlajazie luad- laitettih, goštit tuodih tytöin kodih, advoih, sugulazie tyttölöi, sugulazie tyttölöi. Sid briduanaloi ommellah da t´ikutetah sukkie da labazie da kaikkie da sid vuoronperäs käyväh, kui likel on se sulhazen talo, ga pidämäs beššodua, vuoronperäs. Vuoronperäs käydih pidämäs beššodua.

K: No entä sitten häät? Miten ne tapahtuivat?

MH: No häilöis sid taassen samaten tuldih sinne morzeimen-, tytön kodih ottamah-, tyttö ottamah, tuldih monel hevosel. Sid tuldih pert´ti(- -), sanottih "jaksadukkaa, jaksadukkaa". Siel pandih tuassen d´engua stolal, da viel luajittih "hyviä muččoi", huuvettih da...en sua kaikkie...

(Naurua)

(Hakemista)

MH: Siel ku tytön kois piettih svuadbot, sid mändih kirkkovihiil käydih... Sid vihil käydyä mändih sulhazen kodih...

K: Siellä ne häät sitten loppui?

MH: Daa, siel häät loppui sielä...

K: Siellä bessodat viimeseksi?

MH: Siel beššodat viimišekši.

K: Sellaiset olivat rajakarjalaiset kosintatavat ja häät.

MH: Da švuadbot.

K: Svuadbot, niinpä niin.

Metatiedot:

Tekijä: Haastattelijoina Erkki Ala-Könni ja tuntematon, haastateltavana Martta Hokkinen

Omistaja: Kansanperinteen arkisto

Käyttöehto: Muu käyttöehto: Äänitettä ei saa luovuttaa edelleen, muokata tai äänitteen sisältöä julkaista sitaattioikeutta laajemmassa määrin.

Äänitettä koskevat arkistonkäytösäännöt <https://sites.tuni.fi/kansanperinne/tilaukset/arkiston-saannot/>

Ladattavuus: Ei

Lähde: Kansanperinteen arkisto, Tampereen yliopisto, Kper AK/0213